

Kastélykiváltási tervek a berzencei pszichiátriai otthonban

SZÉCHENYI TERV

A Somogy Megyei Intézményfenntartó Központ fenntartásában működő Somogy Megyei Szeretet Szociális Otthon vegyes profilú, integrált, tartós bentlakást biztosító intézmény. Az otthon négy telephelyen biztosítja összesen 535 lakó ellátását, az alábbiak szerint:

- Somogy Megyei Szeretet Szociális Otthon pszichiátriai betegek otthona 145 férőhely,
- Somogy Megyei Szeretet Szociális Otthon idősek otthona 120 férőhely,
- Somogy Megyei Szeretet Szociális Otthon Együtt-Egymásért Szociális és Gyermekotthoni telephelye fogyatékos személyek otthona Barcs, 120 férőhely
- Somogy Megyei Szeretet Szociális Otthon Drávakastély Szociális Otthoni telephelye fogyatékos személyek otthona Drávatamási, 150 férőhely.

A berzencei 145 férőhelyes pszichiátriai otthon 1957 óta működik egy több mint 250 éves kastély-épületben, mely funkcionálisan alkalmatlan pszichiátriai betegek bentlakásos otthoni ellátására. Az épület tárgyi feltételei a szakmai jogszabályi előírásoknak nem felelnek meg. Óriási a zsúfoltság, ezért a kastély kiváltása hosszú idő óta indokolt.

Íz elmúlt 15 évben több kísérletet is tett az intézmény fenntartója arra, hogy ezen az áldatlan állapoton valamilyen módon változtasson. A változtatás viszont nem sikerült.

Ebben az évben került kiírásra a „Bentlakásos intézmények kiváltása” TIOP-3.4.1. A-11/1 című pályázat, amely újabb reményt jelent a berzencei intézmény zsúfoltságának csökkentésére.

A szociális törvény legújabb módosításával egy új személyes gondoskodási forma kerül bevezetésre Magyarországon. Az új forma a **TÁMOGATOTT LAKHATÁS**.

A támogatott lakhatás a fogyatékos személyek, a pszichiátriai betegek illetve szenvedélybetegek, valamint a hajléktalan személyek részére biztosított ellátás, amely az életkornak, egészségi állapotnak és önellátási képességnek megfelelően, az ellátott önálló életvitelének fenntartása, illetve elősegítése érdekében biztosítja: a lakhatási szolgáltatást,

- az önálló életvitel fenntartása, segítése érdekében mentálhigiénés, szociális munka körébe tartozó és egyéb támogatott technikák alkalmazásával végzett esztétik,
- az ellátott életkörülményeinek figyelemmel kísérést biztosító kísérő támogatást
- az ellátott komplex szükségletfelmérése alapján az étkezést, ápolást-gondozást, fejlesztést és a társadalmi életben való részvételt segítő szolgáltatásokat.

A lakhatási szolgáltatás a törvény szerint:

- legfeljebb 6 fő számára kialakított lakásban vagy házban,
- 7-12 fő számára kialakított lakásban vagy házban (lakóotthon)
- legfeljebb 50 fő elhelyezésére szolgáló

lakások, épületek együttesében (lakócentrum) biztosítható.

Berzencén a jelenlegi lakhatás kiváltása 3 db lakás, 5 db lakóotthon és egy lakócentrum építésével valósulna meg. A lakhatáson túli szociális szolgáltatások egy megépítendő szociális szolgáltató központon keresztül jelennének meg.

A kiváltással elérni kívánt eredmények

- A lakók természetes kapcsolati hálójára építő támogatott életvitel kialakítása.
- A közösségben megélt, meglévő egyéni képességeken alapuló önálló életvitel segítése.
- A helyi közösségi-társadalmi részvétel és aktivitás növelése.
- A személyközpontú, önérvényesítő magatartásmodell erősítése támogatása.
- A települési átlaghoz igazított lakhatási körülmények biztosítása.
- Nyitott szociális szolgáltató központ működtetése.

A kiváltás hatásai

Meggyőződésünk, hogy a kiváltással a lakók életminősége is javulni fog.

- A személyközpontú megoldások kerülnek előtérbe a csoportos megoldások helyett-mellett.
- A lakók beleszólhatnak saját életük irányításába, ha kell támogatással, de felelősen dönthetnek további sorsuk alakulásáról.
- A lakót támogatjuk abban, hogy a lehetőségeihez igazítsa szükségleteinek kielégítését.
- Megszűnik a lakók teljes, illetve részleges izolációja, szeparációja.
- Az intézményi ellátás külső kapcsolatokban gazdag, modernizált és humanizált, nyitott, személyközpontú szolgáltatással alakul át.
- Az érintett saját élete irányítójává válik-válhat.
- A kiszolgáltatott, passzív ellátotti státusz, a felügyelet helyett, a kísérő támogatás érvényesül az intézményen belüli kapcsolatokban.

A pályázati támogatással megvalósított fejlesztéssel egyrészt megszüntethető a jelenlegi zsúfoltság, másrészt kialakítható egy új típusú, hálózati elveken működő, a lakók személyes szükségleteire alapozott, támogatott lakhatási forma. A pályázat esélyt nyújt a kisebb létszámú, lakókörnyezetbe integrált elhelyezést nyújtó, széles szolgáltatási kínálattal rendelkező, az öngondoskodásra való képességre épülő szociális szolgáltatási rendszer kialakítására.

Ebben az új típusú szolgáltatási rendszerben a lakó csak és kizárólag annyi segítséget kaphat, amennyire szüksége van, de azt magas színvonalon, szakmailag megalapozottan nyújtják számára. A támogatott lakhatási forma kiválasztása és a szociális szolgáltatás nyújtása a lakó támogatási intenzitása, támo-

gatási szükséglete alapján történik.

Az új intézmény-egységek a településbe integráltan kerülnek elhelyezésre. A leendő lakók már az új lakhatási forma kialakításában, az új otthonuk berendezésében is részt vesznek. Lakótársaikat szabad akaratból, önálló döntéssel választhatják meg, amennyiben ez lehetséges. A szociális szolgáltatások igénybevételét a lakók támogatási szükséglete és önálló döntése együttesen határozza meg. A bentlakásos szociális szolgáltatás elkülönül lakhatási szolgáltatásra és az önálló életvitelt segítő szolgáltatásokra. Az új, támogatott lakhatási és szociális szolgáltatási rendszerben meg kell adni a lakónak a helyi közszolgáltatásokhoz való hozzáférés esélyét is.

Az egyéni szükségletfelméréseket elvégeztük. Kialakultak azok a célcsoportok, melyek a különböző lakhatási formákat igénybe veszik.

- A „lakás” típusú lakhatásba a felmérés eredményeként 14 személy vonható be. A célcsoportot 3 db családi házba tervezzük kitagolni.

- „Lakóotthoni” lakhatásba a felmérés szerint 60 fő vonható be. Az elhelyezés 5 db 12 férőhelyes lakóotthonban oldható meg.

- A pályázat különösen indokolt esetben engedi meg „lakócentrum” létrehozását azoknak a személyeknek, akiknek a támogatási szükséglete ezt indokolja. Ez jelen esetben 46 főt fog érinteni, ennyien kerülhetnek a lakócentrumba.

A kitagolni kívánt lakók száma tehát 120 fő. A további 25 fő idős kora miatt az idősek otthonában nyer elhelyezést.

A szociális szolgáltató központ egy nyitott, a település lakossága által is használható sokszínű szociális szolgáltatást nyújtó intézmény lesz, biztosítva mindazon szociális alapszolgáltatást, amellyel egy Berzence nagyságú településnek rendelkeznie kell.

A pályázati folyamat jelenleg az előkészítő stádiumban van. A fenntartó a projekt megvalósíthatósági tanulmányát határidőre megküldte a kiíró szerv részére. A cikk megjelenése időpontjában még nem ismeretes számunkra, hogy a pályázat befogadásra kerül-e.

Amennyiben igen, akkor a részletes pályázatot ez év október elsejéig kell a fenntartónak benyújtania. Döntés december elején várható. Pozitív döntés esetén a kitagolás jövő év tavaszán indulhat meg az ingatlanok megvásárlásával, illetve a lakások, a lakóotthonok a lakócentrum és a szociális szolgáltató központ megépítésével. A kiváltási projekt várható időtartama két év.

A pályázatról, illetve a megvalósításról, a Berzencei Határszél olvasói rendszeresen tájékoztatjuk.

Szöke József
igazgató